

Arrestnummer C 1716 / 2026
Repertoriumnummer 2026 / 1752
Datum van uitspraak 22 mei 2026
Notitienummer griffie
Notitienummer parket-generaal 2025/PGG/346 2025/VJ11/339

☐ Registratie
☐ Verstek
☐ R 32/7
☐ Hypo
☐ Opdracht OM
☐ Aanstelling deskundige
☐ Internering
☐ OS
☐ O.A.

Kopie

Afgeleverd aan: VLAAMSE OVERHEID, Departement
Kanselarij en Bestuur (C.V.H.), Koning Albert II laan 20 bus
9, 1000 BRUSSEL

Geen rechtsmiddel werd tot heden tegen dit arrest
ingesteld.

Uitsluitend voor bestuurlijke inlichting - behoeften van
inwendige aard

Hof van beroep
Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1. nr. , (RRN

met Belgische nationaliteit,
geboren
wonende te
- beklaagde -

2. nr. , (RRN

met Belgische nationaliteit,
geboren
wonende te
- beklaagde -

verdacht van:

als dader of mededader in de zin van artikel 66 Strafwetboek, met name door de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt;

A opzettelijke schending algemeen verbod opbrengen van meststoffen

opzettelijk, in strijd met de wettelijke voorschriften of in strijd met een vergunning, rechtstreeks of onrechtstreeks, stoffen, micro-organismen, geluid en andere trillingen of stralingen in of op water, bodem of atmosfeer te hebben ingebracht of verspreid, te weten, buiten de gevallen bedoeld in artikel 12, §§ 1, tweede tot en met vijfde lid, en 2 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, meststoffen in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren, in grondwater, op openbare wegen, op bermen en op alle andere plaatsen die geen landbouwgrond of groeimedium zijn, te hebben geloosd of gestort, (art. 16.6.2, § 1, eerste lid, decreet 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid; art. 3, § 2, 2°, § 3, 4° en 6°, § 5, 12°, 12, §§ 1 en 2, en 61 decreet 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen)

mestsappen te hebben laten afvloeien in het oppervlaktewater,

te in de periode van 27 november 2023 tot en met 23 mei 2024

door

B schending exploitatie- en vergunningsvoorwaarden

buiten de gevallen bedoeld in artikel 16.6.1, § 1, tweede lid, decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, als exploitant van een ingedeelde inrichting of activiteit de algemene, sectorale of bijzondere milieuvoorwaarden niet te hebben nageleefd, (art. 5.4.9, § 1 en 16.6.1, § 1, eerste lid, decreet 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid)

namelijk:

de hieronder vermelde artikelen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II), met name:

1. artikel 5.9.2.2

§ 1

Permanente opslagplaatsen van vaste dierlijke mest buiten de stal dienen voorzien te zijn van een vloer uitgevoerd in verhard materiaal. De vloer moet mestdicht zijn. indien nodig dient de mestdichtheid verzekerd te worden door een mestbestendige afdichtingslaag.

Deze opslagplaatsen moeten langs drie zijden omgeven zijn door mestdichte wanden van voldoende hoogte die aan dezelfde eisen voldoen al deze gesteld aan de vloer. De vierde zijde moet dermate aangelegd zijn dat afspoeling van het drain- en regenwater uit deze permanente opslagplaats niet mogelijk is.

§ 5

Tenzij anders vermeld in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit dient de inrichting, ingeval op de inrichting vaste dierlijke mest geproduceerd wordt, te beschikken over één of meer mestopslagplaatsen voor vaste dierlijke mest met een **totale capaciteit die voldoende is om ten minste de hoeveelheid vaste dierlijke mest te stockeren die gedurende een periode van zes maanden wordt geproduceerd door de dieren die op basis van het aantal dierenplaatsen in de stal(len) kunnen worden gehouden.**

In afwijking van voorgaande bepalingen bedraagt **voor stalmest de periode ten minste drie maanden.**

2. artikel 5.9.2.3

§ 1

Tenzij anders vermeld in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit dient de inrichting, met mengmest te beschikken over één of meer mestopslagplaatsen met een **totale capaciteit die voldoende is om ten minste de hoeveelheid mest te stockeren die gedurende een periode van zes maanden wordt**

geproduceerd door de dieren die op basis van het aantal dierenplaatsen in de stal(len) kunnen worden gehouden.

Ten laatste op 31 december 2011 wordt deze capaciteit op een hoeveelheid overeenstemmend met negen maanden gebracht voor dieren die steeds op stal staan. Het benodigde volume dient berekend op basis van de richtlijnen voor opslagcapaciteit voor mest vermeld in bijlage 5.28, hoofdstuk 7.

Aan deze bepalingen wordt eveneens geacht voldaan te zijn wanneer de exploitant van de inrichting aantoonbaar op een andere reglementaire manier gedurende de beschouwde periode te kunnen voorkomen dat de voormelde mesthoeveelheid of een gedeelte ervan op cultuurgrond wordt opgebracht.

§ 2

De bodem, de wanden en de kanaalverbindingen met stallen of andere opslagruimten dienen gebouwd uit duurzame en degelijke materialen volgens de regels van goed vakmanschap zoals vermeld in bijlage 5.28, hoofdstuk 1 of 2 bij dit besluit, onder de controle van een architect, een ingenieur-architect, een burgerlijk bouwkundig ingenieur, een industrieel ingenieur bouwkunde, een landbouwkundig ingenieur of een bio-ingenieur derwijze dat de hinder voor het leefmilieu wordt voorkomen of beperkt tot een normale burenlust.

In afwijking van voorgaande bepaling, is het voor bestaande inrichtingen ook toegelaten dat de bij de inrichting opgerichte opslagplaatsen van mengmest voldoen aan de voorwaarden, vermeld in bijlage 5.28, hoofdstuk 3 (foliebassins en mestzakken).

Opslagplaatsen voor mengmest kunnen ondergronds of gelijk aan of boven de belendende grond worden gebouwd.

§ 3

Het is verboden opslagplaatsen voor mengmest te voorzien van overstorten of afleidingskanalen naar een oppervlaktewater, een openbare riolering, een kunstmatige afvoerweg voor regenwater of naar een verliesput.

§ 4

Opslagplaatsen gelegen buiten de stal zijn, de noodzakelijke ontluuchtingspijpen uitgezonderd, afgesloten van de buitenlucht. Voor de opslagplaatsen bestemd voor opslag van effluënten met een laag gehalte aan ammoniakale stikstof, zoals bepaald in het meststoffendecreet, afkomstig van mestbe- of mestverwerkingsinstallaties kan hiervan worden afgeweken in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit.

§ 5

1° Ingeval van een mestkelder dienen de zuig- en vulleidingen voor het ledigen en (eventueel) vullen van de mengmestkelder evenals de noodzakelijke openingen voor het

mengen van inhoud van de mengmestkelder buiten de stal gelegen te zijn. Er moet een mestdichte voorziening zijn om gemorste mengmest op te vangen tijdens het vullen en / of lossen. Een mengmestkelder moet zodanig zijn uitgevoerd dat er geen ruimten boven de mest kunnen ontstaan die volledig van de buitenlucht zijn afgesloten.

2° ingeval van een ander type van mengmestopslagplaats dient ter plaatse van de vul- en zuigleiding een mestdichte morsput van tenminste 125 l aanwezig te zijn; leidingen en afsluiters die niet op een vorst-vrije diepte zijn aangelegd, moeten tegen bevriezen worden beschermd; in een vul- of aftapleiding die onder druk staat van de inhoud van de opslagplaats moeten tenminste twee afsluiters aanwezig zijn; de buitenste afsluiter moet met een veiligheidsslot kunnen worden afgesloten; in de leidingen waarin hevelwerking kan optreden moeten afsluiters en ontluchtingsvoorzieningen zijn aangebracht.

§ 6

Binnen een waterwingebied en/of beschermingszones type I, II of III mogen enkel mengmestkelders met bodem en opstaande muren uit gewapend beton, overeenkomstig de huidige Belgische en/of Europese normen en voorschriften of mestsilo's worden geëxploiteerd. In geval van het gebruik van andere materialen dient de degelijkheid van de voorgestelde uitvoering door een deskundige studie te worden aangetoond.

meer bepaald was de grond overal doordrenkt met mest, die via diverse kanalen naar het oppervlaktewater stroomde. De mestkelders onder de stal stonden bomvol en liepen over. Rundermengmest en vaste mest werden opgeslagen buiten de stal in strijd met de milieuvoorwaarden,

te in de periode van 27 november 2023 tot en met 23 mei 2024 (OK 1, st. 3-5, 14, 56)

door

C onthouden van aangepaste voeding, verzorging of huisvesting van dieren

nagelaten te hebben de nodige maatregelen te nemen om het dier dat hij hield, verzorgde of te verzorgen had, een in overeenstemming met zijn aard, zijn fysiologische en ethologische behoeften, zijn gezondheidstoestand en zijn graad van ontwikkeling, aanpassing of domesticatie, aangepaste voeding, verzorging en huisvesting te verschaffen, (art. 4, § 1 en 36, 3° wet 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren)

meer bepaald runderen te hebben gehouden in zeer vuile stallen zonder permanente drinkwatervoorziening, de weide niet te hebben gevrijwaard van materiaal waaraan de dieren zich konden kwetsen, een schurftprobleem onvoldoende te hebben opgevolgd, honden niet te hebben voorzien van proper drinkwater en hun vacht onvoldoende te hebben verzorgd,

te op 15 januari 2024 (OK 2, st. 3-7)

door

D beperkte bewegingsvrijheid van dieren

de bewegingsvrijheid van dat dier dat hij hield, verzorgde of heeft verzorgd zodanig te hebben beperkt dat het aan vermijdbare pijnen, lijden of letsels was blootgesteld,
(art. 4, § 2 en 36, 3° wet 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren)

meer bepaald honden te hebben gehouden in kleine hokken,

te op 15 januari 2024 (OK2, st. 3-7)

door

E verblijf niet in overeenstemming met fysiologische en ethologische behoeften van de diersoort

de verlichting, de temperatuur, de vochtigheidsgraad, de verluchting, de luchtcirculatie en de overige milieuvoorwaarden van het verblijf der dieren niet te hebben laten overeenstemmen met de fysiologische en ethologische behoeften van de soort,
(art. 4, § 3 en 36, 3° wet 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren)

meer bepaald honden te hebben gehouden in het donker in een verblijf met een sterke geur van uitwerpselen en ammoniak,

te op 15 januari 2024 (OK2, st. 3-7)

door

F strafbare handelingen onder artikel 36 Dierenwelzijnswet

de door de bevoegde overheidspersonen voorgeschreven maatregelen bedoeld in artikel 4, § 5, niet te hebben nagekomen of de getroffen maatregelen teniet te hebben gedaan,
(art. 4, § 5 en 36, 4° wet 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren)

meer bepaald geen schuilhokken met droge bodem op de weides te hebben voorzien,

te op 15 januari 2024 (OK2, st. 2)

door

* * * *

1. Procedureverloop

1.1 In het tussenarrest van 5 december 2025 verklaarde het hof de beroepen van de beklaagden en van het openbaar ministerie ontvankelijk en stelde het vast dat de saisine van het hof beperkt is tot de strafmaat, de bijdrage aan het Slachtofferfonds, het exploitatieverbod en het verbod tot het houden van dieren.

Verder besliste het:

"heropent ambtshalve de debatten, met verzoek aan het openbaar ministerie om de huidige toestand van het landbouwbedrijf van de beklaagden te laten nagaan, zowel wat betreft de mestopslag als wat de toestand van de runderen betreft;

stelt de zaak daartoe in voortzetting naar de rechtszitting van donderdag 19 maart 2026 om 14.00 uur;

houdt de beslissing over de kosten aan."

Het openbaar ministerie gaf gevolg aan dit verzoek en liet een proces-verbaal van 15 januari 2026 van de Inspectiedienst dierenwelzijn voegen aan het dossier (stuk 13, proceduremap hof van beroep).

1.2 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 19 maart 2026 in het Nederlands:

- de beklaagden _____ en _____; bijgestaan door meester _____ advocaat met kantoor te _____
- het openbaar ministerie, vertegenwoordigd door _____, advocaat-generaal.

Omwille van de gewijzigde samenstelling van de zetel, werd de behandeling van de zaak van bij het begin hernomen.

2. Feiten

De eerste rechter vatte de feiten in het vonnis van 7 januari 2025 oordeelkundig samen als volgt:

"De beklaagden zijn de uitbaters van het landbouwbedrijf gelegen te _____

Op 27 november 2023 voerde de VLM-Mestbank een controle uit in het bedrijf waarbij voornamelijk gekeken werd naar het op een milieukundig verantwoorde manier opbrengen van meststoffen op landbouwgrond of groeimedium en dit overeenkomstig de codes van goede landbouwpraktijken. De tweede beklaagde was niet akkoord met een omgevingscontrole van het landbouwbedrijf omdat hij

medische verzorging nodig had. Hij gaf geen toestemming om de controle in zijn afwezigheid te laten plaatsvinden.

Tijdens deze aanmelding stelden de toezichthouders vast dat er op de binnenkoer vaste dierlijke mest niet conform werd opgeslagen en dat er via een gat op de binnenkoer erfsappen sijpelden vermengd met veel mest. Er waren sterke aanwijzingen dat deze sappen niet in een mestdichte citerne terecht kwamen, maar konden afstromen naar het oppervlaktewater.

Doordat de tweede beklaagde ziek was, werd afgesproken om een omgevingscontrole op 5 december 2023 uit te voeren. Bij aankomst was het erf hermetisch afgesloten door middel van een ijzeren poort. Aan de poort hing een bericht dat de eerste beklaagde afwezig was voor vier dagen. Er werd een rondgang gedaan waarbij opnieuw inbreuken op het Mestdecreet werden vastgesteld, onder andere met betrekking tot de opslag van vaste dierlijke mest buiten de stal en mengmest onder de stal. De grond was volledig doordrenkt met mest en alle mest vloeide via diverse kanalen naar het oppervlaktewater. De met mest vervuilde afwateringsgrachten monden uit in de Steenbeek (waterloop van tweede categorie).

In de stallen werden runderen aangetroffen die in het donker zaten, aangebonden waren en er verwaarloosd uitzagen. De runderen in het schuilhok stonden tot aan hun buik in de mest en op niet-verharde ondergrond. De runderen die op de weide liepen, stonden tot aan hun buik in de modder. Er werd rundermengmest opgeslagen in een open put zonder zichtbare afdekking. De mestkelders stonden bomvol.

Van deze vaststellingen werden foto's gemaakt en aan het dossier gevoegd.

De toezichthouders vermelden in het PV "dat er op geen enkele plaats een conforme vaste dierlijke mestopslag aanwezig is. Idem voor de opslag van mengmest buiten de stal. Wat mestkelders onder stallen betreft mogen wij ook hier uit concluderen dat deze niet meer mestdicht zijn. (...)" Er werd geconcludeerd dat de beklaagden nooit geïnvesteerd hebben in een degelijke vaste mestopslag buiten de stal alsook niet in een opslag van mengmest buiten de stal waardoor zowel het oppervlaktewater als het grondwater permanent verontreinigd werden met stikstof en fosfor die afkomstig is uit de mest.

De beklaagden werden aangemaand maatregelen te nemen (zowel) om de opslag van vaste dierlijke mest buiten de stal en op de binnenkoer als de opslag van mengmest buiten de stal onmiddellijk buiten gebruik te stellen. Alle dierlijke mest buiten de stal moet gesaneerd worden door afvoer naar derden en of naar de mestverwerking. Het niveau van de mestkelder moet gezakt zijn tot 50 cm van de bovenste rand van het uitzuigpunt. De beklaagden werden tevens aangemaand om een compleet rioleringsplan op te maken zodat toezichthouders kunnen nagaan waarvoor welke afvoerbuisk dient.

De eerste beklaagde werd de mogelijkheid gegeven om een schriftelijke verklaring over te maken, hetgeen niet gebeurde.

Op 18 december 2023 werd een nieuwe omgevingscontrole uitgevoerd waarbij nog steeds dezelfde inbreuken werden vastgesteld. Op de voorgestelde oplossingen werd telkenmale door de tweede beklaagde gerepliceerd dat het te veel kost, dat hij ziek is,... Er werden opnieuw maatregelen opgelegd en een fotodossier aangemaakt.

Op 22 december 2023 werd nogmaals aan de tweede beklaagde duidelijk gemaakt wat hij diende te doen. Hierna volgde nog heel wat e-mailverkeer.

Op 11 januari 2024 werd een nieuwe afstapping uitgevoerd in het bijzijn van de VLM Mestbank, de tweede beklagde en zijn raadsman. Daarbij werd onder meer vastgesteld dat er niet-afgedekte stalmest op het perceel lag. De tweede beklagde gaf aan dat deze mest op 10 januari 2024 werd aangevoerd.

Er werd afgesproken om op 27 januari 2024 een nieuwe controle uit te voeren naar de naleving van de opgelegde maatregelen.

Op 27 januari 2024 werd vastgesteld dat de lagune met mest niet gesaneerd kon worden daar de velden er te nat bij lagen. Er werd een nieuwe datum vooropgesteld, zijnde 16 maart 2024, hetgeen uitgesteld werd naar 23 mei 2024 door de slechte weeromstandigheden. Er werden enkele werken aan de lagune uitgevoerd, maar er was opnieuw sprake van de opslag van vaste mest op een niet-conforme wijze zowel buiten als op de binnenkoer. Mestsappen afkomstig van de stalmest als gier afkomstig van de kalveren kwam nog steeds samen met verontreinigd koelwater in het oppervlaktewater terecht. De runderen lagen opnieuw in hun eigen mest, de putten stonden nokvol.

De toezichthouders concluderen dat de beklagden in geen dertig jaar investeringen hebben gedaan om zich in regel te stellen met Vlarem I en II waardoor zij een enorm economisch voordeel hebben gekend. Er werd vastgesteld dat de beklagden geen enkele inspanning ondernemen om zich in regel te stellen en er werd thans buiten ook opslag van plasticafval vastgesteld. Van deze vaststellingen werden opnieuw foto's aan het dossier gevoegd. Op de vraag aan de tweede beklagde hoe hij de volgende winter zou overbruggen, stelde hij te zullen afbouwen met runderen. De toezichthouder merkt op dat er in 2023 een bezetting was van 198 runderen, hetgeen niet wijst op een afbouw.

Op 4 juni 2024 maakte de eerste beklagde een mail over naar de toezichthouder met opgave en foto's van de ondernomen maatregelen. Daaruit blijkt dat de open mestlagune quasi geremedieerd werd en er op de binnenkoer geen mest meer lag. De toezichthouder meldde dat het bedrijf verder opgevolgd zal worden.

Door de inspectie dierenwelzijn werd een apart PV opgesteld dat gevoegd werd met OK2. Er werden maatregelen opgelegd voor de zeven(tien) honden en 193 runderen. Ook voor de aangetroffen runderen op de weide werden maatregelen opgelegd. Op 15 januari 2024 werden 17 honden in beslag genomen daar ze in te kleine hokken zaten, in de hokken er een sterke geur van uitwerpselen en ammoniak hing, de honden in het donker zaten en niet over proper drinkwater beschikten. De vachtverzorging van de honden was ondermaats en de honden reageerden zeer angstig bij het benaderen.

De eerste beklagde werd hierover verhoord en verklaarde dat zij instond voor de verzorging van de honden, de tweede beklagde nam deze verzorging over na haar operatie. Het aantal honden was uit de hand gelopen. Voor de verzorging van de runderen stond ze samen met de tweede beklagde in. Op de vraag waarom het advies omtrent het drastisch verminderen van het runderenbestand niet opgevolgd wordt, stelde ze daar geen reden voor te hebben en het nu wel te zullen doen. Ze heeft een behandelplan tegen schurft met de dierenarts besproken. De tweede beklagde werd eveneens verhoord en legde een gelijkaardige verklaring af. Hij stelde het runderenbestand te zullen afbouwen hoewel het volgens hem enkel een advies is en geen plicht die hem wordt opgelegd. Het zou "zever" zijn dat er sprake is van magere runderen, elk dier zou zijn eigen aanleg hebben. Hij kan er niet tegen dat hij nu zou moeten ophouden met zijn boerderij aangezien hij ervoor gevochten heeft. Vervolgens

wordt hij ermee geconfronteerd dat hij niet moet stoppen, maar dat het aantal dieren te veel is om op een correcte manier te houden en daarom verminderd moet worden.”

3. Straftoemeting

3.1 Sinds 1 januari 2025 zijn de feiten van de telastleggingen C en E omschreven in artikel 10, § 1, Vlaamse Codex Dierenwelzijn, deze van de telastlegging D in artikel 10, § 2. Alle zijn ze strafbaar gesteld door artikel 66 van diezelfde Codex. De straffen zijn dezelfde gebleven, namelijk een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 52 tot 100.000 euro.

Voor de feiten van de telastlegging F is in de Vlaamse Codex Dierenwelzijn geen strafbaarstelling meer voorzien. Die feiten zijn dus sinds 1 januari 2025 niet langer strafbaar, zodat het hof er bij de straftoemeting geen rekening mee houdt en er geen straf voor voorziet.

3.2 Beide beklaagden pleegden de feiten van de telastleggingen A tot en met E met eenzelfde misdadig opzet, zodat het hof voor ze samen slechts één straf toepast, met name de zwaarste (art. 65, eerste lid, Strafwetboek).

Terecht overwoog de eerste rechter:

“De eerste en tweede beklaagde hebben in de vervolgde en bewezen verklaarde incriminatieperiode ernstige inbreuken begaan inzake het algemeen verbod op (het) opbrengen van meststoffen door op grootschalige wijze mestsappen te laten afvloeien in het oppervlaktewater. Zij hebben daardoor ook heel wat inbreuken begaan op de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne zoals bewezen verklaard onder de tenlastelegging B. Uit de gegevens van het strafdossier blijkt overduidelijk dat er sprake is van langdurige en structurele tekortkomingen te wijten aan onvoldoende tot geen investeringen inzake onder meer de opslag van mest. Dergelijke houding van de beklaagden die reeds jarenlang landbouwers zijn, is absoluut ontoelaatbaar. De beklaagden hebben op een langdurige wijze schade aan het milieu toegebracht ingevolge een niet-reguliere landbouwuitbating. De beklaagden namen een koppige houding aan bij de controle van de mestbank en blijken inspraak niet te dulden.

De beklaagden dienen te beseffen dat door het lozen van meststoffen stikstof en fosfaten in het oppervlaktewater terechtkomen. De kwaliteit ervan wordt ernstig aangetast en de verwezenlijking van de Nitraatrichtlijn komt in het gedrang.

Nitraat komt in het grondwater terecht door (over)bemesting en insijpeling van stikstofhoudend water. Te hoge nitraatconcentraties bemoeilijken bepaalde gebruikstoepassingen van grondwater zoals de productie van drinkwater. Bovendien kan nitraatrijk grondwater dat aan de oppervlakte komt, aanleiding geven tot eutrofiëring en dus verstoring van natuurwaarden.

Fosfaat is een belangrijke plantenvoedende stof en is een essentiële bouwsteen in alle levende wezens. Te veel fosfaat draagt echter bij tot de eutrofiëring of overbemesting van de waterlopen. Deze wordt onder meer zichtbaar door overmatige algengroei. (Milieुरapport – Vlaamse Milieumaatschappij).

De naleving van de regelgeving ter bescherming van het leefmilieu was absoluut geen prioritaire bedrijfszaak in hoofde van de beide beklaagden. De inbreuken gebeurden langdurig en zelfs na herhaalde aanmaningen en aangekondigde controles hebben de beklaagden niet meteen willen ingrijpen en afdoende hun medewerking verlenen. Zij deden dit met mondjesmaat en dit pas sedert de tussenkomst van hun raadsman en de druk van de strafprocedure.

Door de misdrijven veroorzaakten de beklaagden niet alleen reële milieuschade, maar zij vervalsten op die wijze ook de concurrentie met bedrijven die wel de nodige inspanningen doen om de milieuregels na te leven.

De beklaagden hebben bovendien nagelaten om het welzijn van hun runderen en de vele honden die zij hadden te garanderen. De beklaagden dienen te beseffen dat zij bij het houden van dieren ertoe gehouden zijn om ook hun welzijn te garanderen.”

3.3 Artikel 7 Strafwetboek schrijft de strafdoelstellingen voor die de rechter in overweging moet nemen bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat. Deze strafdoelstellingen bestaan in het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, de bescherming van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht, het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader. De rechter moet zoeken naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf.

De hierna bepaalde geldboete beantwoordt het best aan deze strafdoelen. Nu de beklaagden nog een blanco strafregister hebben en rekening houdend met hun relatief beperkte financiële mogelijkheden, verleent het hof uitstel voor een groot deel ervan, zoals gespecificeerd in het beschikkend gedeelte van dit arrest. De beklaagden voldoen aan de wettelijke voorwaarden voor een straf met uitstel. De gunst van het uitstel zal hen er bovendien bijkomend toe aanzetten geen dergelijke misdrijven meer te plegen.

3.4 Het hof gaat dus niet in op de vraag van de beklaagden om hen de gunst van de opschorting te verlenen. Deze gunst staat niet in verhouding tot de ernst van de feiten. Bovendien leidt de grotendeels met uitstel opgelegde geldboete niet tot de sociale declassering van de beklaagden. Evenmin vormt ze een belemmering voor hun sociale reclassering.

De door de beklaagden in conclusies aangevoerde redenen voor hun verzoek, doen het hof niet anders beslissen. Zo stellen de beklaagden dat alle inbreuken “*hebben opgehouden*”. De beklaagden maken aannemelijk dat dit voor bepaalde feiten inderdaad het geval is, maar het proces-verbaal van 15 januari 2026 (stuk 13, proceduremap hof van beroep) toont aan dat dit alleszins niet zo is voor de inbreuken op de dierenwelzijnswetgeving. Verder zetten ze uiteen dat ze gevolg hebben gegeven aan het advies tot vermindering van de veestapel. Ze houden nochtans nog steeds een 130-tal runderen, zodat er van een drastische vermindering zeker geen sprake is. De beklaagden werden al sinds 2019 aangemaand om dit te doen. Inmiddels zijn al zes jaar verstreken, zodat ze zich niet kunnen blijven verschuilen

achter de op pagina 5 van hun conclusies opgesomde omstandigheden (sommige runderen zijn drachtig, sommige kalveren moeten eerst voor hun "*kinderziekten*" behandeld worden, voedselvoorraden moeten opgebruikt worden, ...) die zouden rechtvaardigen waarom dit niet sneller gaat.

Verder zetten de beklaagden uiteen dat vele constitutieve elementen van de telastleggingen zijn gesteund op subjectieve, vage criteria en dat sommige inbreuken moeten worden genuanceerd, aangezien de toezichthouders sommige vaststellingen verkeerd hebben geïnterpreteerd. Ze zouden de vastgestelde inbreuken ook niet opzettelijk hebben gepleegd. Deze argumenten van de beklaagden hebben in feite betrekking op de beoordeling van de schuldvraag, wat niet tot de saisine van het hof behoort. Het is bovendien niet juist dat de beklaagden niet opzettelijk handelden: de beklaagden pleegden elk van de bewezen feiten wetens en willens, dit is bewust en met kennis van zaken en zonder dat rechtvaardiging, schuldonthefing en niet-toerekeningsvatbaarheid enigszins aannemelijk werd gemaakt. Hun beweerde goede trouw valt niet na te gaan en moet bovendien minstens worden gerelativeerd, aangezien ze verschillende waarschuwingen van verschillende controlediensten gedurende lange tijd in de wind hebben geslagen.

Het is eveneens onjuist dat ze geen economisch voordeel zouden hebben genoten. De beklaagden hebben jarenlang nagelaten om mest op hun bedrijf wetsconform op te slaan en daarvoor de nodige investeringen te doen. Dit leverde hen met zekerheid een economisch voordeel op, onder de vorm van een kostenbesparing. Dat hun landbouwbedrijf structureel verlieslatend zou zijn, doet daaraan geen afbreuk.

Dat de mestkelders snel vol lopen met water als gevolg van de diepe ligging van de binnenkoer, dat er geen mest meer wordt gestockeerd op de binnenkoer, een mestopslagbekken werd verwijderd en het dak van de open stallingen werd hersteld, zijn evenmin redenen die de gunst van de opschorting rechtvaardigen. Die laatste drie feiten komen er trouwens op neer dat aan die specifieke strafbare feiten werd verholpen, wat op zichzelf geen reden is om de beklaagden de gunst van de opschorting toe te staan.

Er is geen enkele reden om ook de vaststellingen van de Inspectiedienst dierenwelzijn te nuanceren, zoals de beklaagden beweren. De beklaagden werden niet vervolgd omdat ze hun dieren niet van voldoende voedsel zouden hebben voorzien. Wel en onder meer omdat hun dieren niet voortdurend over proper drinkwater beschikten en omdat ze de vacht van hun dieren niet voldoende verzorgden. Hun schuld aan de hiermee overeenstemmende telastleggingen staat definitief vast als gevolg van het vonnis van 7 januari 2025.

Tot slot overtuigen ook de gevorderde leeftijd van de beklaagden, de geschetste moeilijkheden bij de landbouwexploitatie, hun medische problematiek, het feit dat ze lid zijn van een eerbiedwaardige familie van juristen en gezagsgetrouwe burgers, en dat ze bereid waren om zich in regel te stellen, er het hof niet van om hen toch de gunst van de opschorting te verlenen.

De geldboete moet nog met 70 deciemmen worden vermeerderd. De vervangende gevangenisstraf die het hof voorziet, spoort hen voldoende aan om de geldboete te betalen.

4. Exploitatieverbod – verbod tot het houden van dieren

4.1 In het grievenformulier vordert het openbaar ministerie dat het hof de beklaagden een exploitatieverbod zou opleggen zoals bedoeld in artikel 16.6.5 Decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid, en een verbod tot het houden van dieren, beide onder verbeurte van een dwangsom.

Artikel 16.6.5 Decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid, dat de rechter tot voor kort de mogelijkheid gaf om een exploitatieverbod op te leggen, werd door het decreet van 26 april 2024 gewijzigd (decreet tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, *BS* 17 juni 2024) en bevat deze mogelijkheid niet langer. Deze wijziging trad in werking op 1 april 2026. Het hof legt de beklaagden dus geen exploitatieverbod op.

4.2 Sinds 1 januari 2025 is het verbod om dieren te houden als veiligheidsmaatregel opgenomen in artikel 68, 3° Vlaamse Codex Dierenwelzijn. De duur ervan is nog steeds dezelfde als deze voorzien door het vroegere artikel 40 van de Dierenwelzijnswet, zoals gewijzigd bij decreet van 4 februari 2022.

Uit het proces-verbaal van 15 januari 2026 volgt dat de Inspectie dierenwelzijn ook na 15 januari 2024 nog verschillende controles uitvoerde, meer bepaald op 6 januari 2025, 31 maart 2025, 15 mei 2025 en op 9 december 2025. Telkens stelde de inspectie vast dat de runderen in een sterk vervuilde omgeving stonden en dat niet alle runderen een droge, propere en comfortabele ligplaats hadden. Die vaststellingen hebben bijzondere bewijswaarde. Bovendien werden de vaststellingen van 9 december 2025 geïllustreerd door foto's. De aanvullende stukken die de beklaagden het hof bezorgden, waaronder enkele niet gedateerde foto's, ontkrachten de gedane vaststellingen niet.

Het is voor het hof duidelijk dat de beklaagden blijvend niet langer in staat zijn om op een adequate manier in te staan voor de zorg van dieren, ongetwijfeld onder meer als gevolg van hun ernstige gezondheidsproblemen. Het hof willigt de vordering van het openbaar ministerie tot het opleggen van een levenslang verbod tot het houden van dieren daarom in, maar maakt een uitzondering voor één gezelschapsdier. Om de beklaagden de nodige tijd te geven om hun runderen te verkopen of elders onder te brengen, beslist het hof dat dit verbod pas zal ingaan zes maanden nadat dit arrest definitief zal zijn geworden.

Terecht vorderde het openbaar ministerie dat het hof een dwangsom zou koppelen aan de naleving van het verbod op het houden van dieren. Nu de beklaagden zich bijzonder hardleers hebben getoond en de verschillende waarschuwingen die ze kregen niet tot een duurzame gedragsverandering hebben geleid, is een dwangsom noodzakelijk om hen ervan te overtuigen zich te houden aan het opgelegde verbod.

Aangezien het verbod tot het houden van dieren een veiligheidsmaatregel is en geen straf, moet het hof niet vermelden dat het nemen van de beslissing om deze maatregel op te leggen, met eenparige stemmen is genomen.

4. Kosten – bijdrage – vaste vergoeding

De eerste rechter besliste definitief over de kosten van de strafvordering in eerste aanleg, net als over de vaste vergoeding en de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand. Daarnaast zijn de beklaagden gehouden tot de kosten van de strafvordering in hoger beroep, aan de zijde van het openbaar ministerie begroot zoals hierna bepaald.

Met toepassing van artikel 91 Tarief strafzaken verhoogt het hof de kosten in hoger beroep met 10 %.

Veroordeeld tot een correctionele hoofdstraf moeten de beklaagden de bijdrage betalen van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerderd met 90 deciemmen tot 250 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en van de artikelen:

- 211 Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Beslissing van het hof:

Het hof,

rechtsprekend op tegenspraak, na het tussenarrest van 5 december 2025,

bevestigt het beroepen vonnis in de beslissing tot het aanhouden van de burgerlijke belangen;

wijzigt het beroepen vonnis voor zover bestreden voor het overige **als volgt**:

op strafgebied:

veroordeelt de beklaagde voor de telastleggingen A tot en met E tot een geldboete van **2.000 euro**, met deciemmen gebracht op **16.000 euro**, of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

verleent de beklaagde gewoon uitstel voor drie vierden van deze geldboete gedurende een proeftermijn van drie jaar;

veroordeelt de beklaagde voor de telastleggingen A tot en met E tot een geldboete van **2.000 euro**, met decimen gebracht op **16.000 euro**, of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden;

verleent de beklaagde gewoon uitstel voor drie vierden van deze geldboete gedurende een proeftermijn van drie jaar;

legt zowel aan als aan **levenslang het verbod op tot het houden van dieren**, met uitzondering van voor elk één gezelschapsdier, voor elk van beide onder verbeurte van een dwangsom van 100 euro per dag bij overtreding van dit verbod;

beslist dat dit verbod pas ingaat na het verstrijken van een termijn van zes maanden nadat dit arrest in kracht van gewijsde zal zijn getreden;

veroordeelt de beklaagder elk tot betaling van een bedrag van 25 euro, vermeerderd met 90 decimen en zo gebracht op telkens 250 euro als bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot betaling van de kosten van de strafvordering in hoger beroep, voor het openbaar ministerie begroot op 205,19 euro.

|

Kosten beroep:

Afschrift vonnis:	€ 42,00
Afschriften akten HB:	€ 9,00
Opstelrecht ber. bekl.:	€ 70,00
Dagv. beklaagden:	€ 32,54
Afschrift tussenarrest:	€ 33,00
	€ 186,54
+ 10 % :	€ 18,65
Totaal :	€ 205,19

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit kamervoorzitter , raadsheer en plaatsvervangend magistraat , die mede over de zaak heeft beraadslaagd en in de onmogelijkheid verkeert het arrest te ondertekenen (art. 785 Ger.W.) en in openbare rechtszitting van **22 mei 2026** uitgesproken door kamervoorzitter , in aanwezigheid van , advocaat-generaal, met bijstand van griffier